

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Όχι σε Ιστορία κατά παραγγελία

«Δεν είναι της ώρας να συζητήσουμε για το περιεχόμενο των βιβλίων της ιστορίας του μέλλοντος», τονίζει ο καθηγητής Γιώργος Τσιάκαλος, πρόεδρος της επιστημονικής επιτροπής για τη διαμόρφωση νέων αναλυτικών προγραμμάτων. >>3

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Δευτέρα, 25 Αυγούστος 2008, p. 1

Δεν κινδυνεύει η κυπριακή Ιστορία

Καθησυχάζει ο πρόεδρος της επιτροπής για τα νέα αναλυτικά προγράμματα

ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ

Από την ημέρα που ο πολιτικός προϊστάμενος για την Παιδεία, Ανδρέας Δημητρίου, μίλησε για εκσυγχρονισμό των βιβλίων της Ιστορίας που διδάσκονται οι μαθητές στα σχολεία, αναπτύχθηκε ένας δημόσιος διάλογος γύρω από το θέμα. Εκπαιδευτικές οργανώσεις, κόμματα, πρώην υπουργοί Παιδείας και άλλοι, έσπευσαν να καταθέσουν τις απόψεις και τους προβληματισμούς τους, κάποιοι επικροτώντας και άλλοι επικρίνοντας τα σχέδια του υπουργείου.

Για πρώτη φορά, ο πρόεδρος της επιστημονικής επιτροπής για τη διαμόρφωση νέων αναλυτικών προγραμμάτων, καθηγητής Γιώργος Τσιάκαλος, μιλά στον «Φ» για το επίμαχο αυτό ζήτημα.

Σύμφωνα με τον καθηγητή, «δεν είναι της ώρας να συζητήσουμε για το περιεχόμενο των βιβλίων της Ιστορίας του μέλλοντος». Όπως εξηγεί, στο παρόν στάδιο η επιτροπή ασχολείται με το γενικό πλαίσιο των αναλυτικών προγραμμάτων, το οποίο και θα αποτελέσει πυξίδα για την διαμόρφωση των νέων αναλυτικών σε κάθε γνωστικό αντικείμενο.

«Συνεπώς δεν χρειάζεται να ανησυχεί κανένας», υποδεικνύει ο κ. Τσιάκαλος, ο οποίος επιθυμεί να καταστήσει σαφές ότι: «Η επιτροπή δεν λειτουργεί για να εξυπηρετήσει βραχυπρόθεσμους στόχους οποιασδήποτε πολιτικής συγκυρίας. Μας ενδιαφέρει τα παιδιά του σήμερα να είναι ικανοί πολίτες του αύριο, δηλαδή άνθρωποι που δεν χειραγωγούνται».

Υπογραμμίζει, επίσης, ότι για τον ίδιο αποτελεί πολύ μεγάλο λάθος η οποιαδήποτε προσπάθεια να χρησιμοποιηθεί η Ιστορία για να εξυπηρετήσει πρόσκαιρους πολιτικούς στόχους, σημειώνοντας ότι όσες χώρες το επιδίωξαν, το πλήρωσαν ακριβά.

Εξηγεί ακόμα η μεταρρύθμιση των αναλυτικών προγραμμάτων αφορά σε πολλές χιλιάδες ώρες διδασκαλίας. «Το μάθημα της Ιστορίας και μάλιστα τα γεγονότα εκείνα που αποτελούν σημείο διαμάχης μέσα στην κυπριακή κοινωνία είναι ένα πολύ μικρό μέρος της συνολικής ζωής των μαθητών», τονίζει ο κ. Τσιάκαλος και προσθέτει: «Θεωρώ ότι είναι αδιανόητο να μην μπορούμε να διαχειριστούμε τις λίγες αυτές διδακτικές ώρες με τέτοιο τρόπο ώστε τα παιδιά μας να μη βγαίνουν τραυματισμένα».

Ο πρόεδρος της επιτροπής διευκρινίζει, συγχρόνως, ότι οι ιδιαίτερες ευαισθησίες των ανθρώπων που βίωσαν τα τραυματικά γεγονότα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη γιατί τα δικά τους παιδιά και εγγόνια είναι αυτά που διδάσκονται την Ιστορία. «Είναι βέβαιο», καταλήγει, «ότι η επιτροπή θα λειτουργήσει με στόχο την καλλιέργεια όλων των αναγκαίων δεξιοτήτων που χρειάζονται τα παιδιά για να διαμορφώσουν ένα ειρηνικό μέλλον, έχοντας ταυτόχρονα ως γνώμονα την ιστορική αλήθεια».

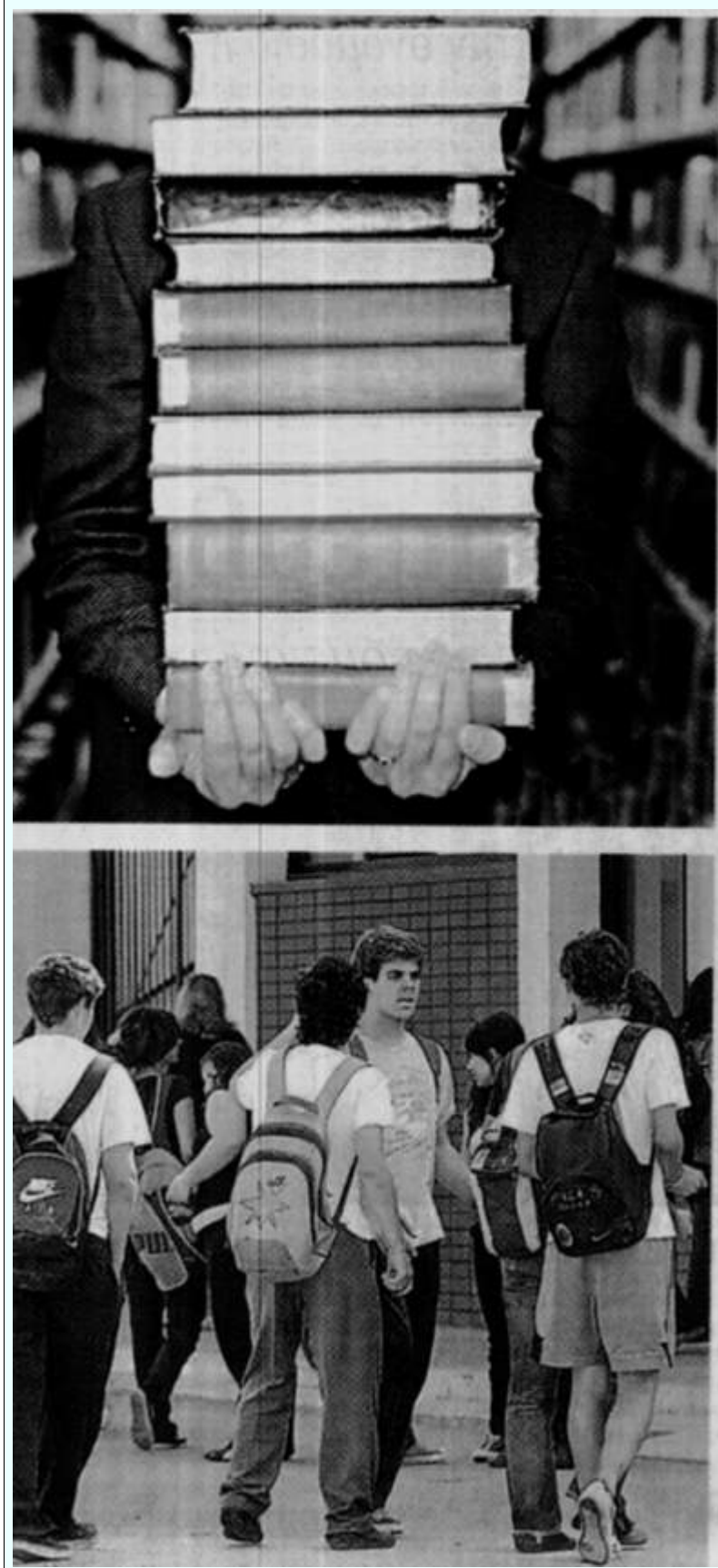
Ο κ. Τσιάκαλος μας παραπέμπει εξάλλου σε μια ομιλία του που είχε κάνει σε ημερίδα της ΕΔΟΝ το 2000 με τίτλο «Ο ρόλος της Εκπαίδευσης στην 'επαναπροσέγγιση' των ανθρώπων μετά τον πόλεμο». Τα ίδια πράγματα που είχε πει πριν από οκτώ χρόνια, θα μπορούσε να επαναλάβει και σήμερα.

«Το μάθημα της Ιστορίας και μάλιστα τα γεγονότα εκείνα που αποτελούν σημείο διαμάχης μέσα στην κυπριακή κοινωνία είναι ένα πολύ μικρό μέρος της συνολικής ζωής των μαθητών»

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Δευτέρα, 25 Αυγούστου 2008, p. 3

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ
Δευτέρα, 25 Αυγούστος 2008, π. 3

Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΡΑΤΑΕΙ ΧΡΟΝΙΑ

Κατά καιρούς επανέρχεται στην επικαιρότητα το θέμα της αλλαγής των βιβλίων της Ιστορίας. Από το 2004, που κατατέθηκε η έκθεση της επιτροπής για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, μέχρι σήμερα, οι εκάστοτε υπουργοί Παιδείας -και όχι μόνο- έθιξαν το ευαίσθητο αυτό ζήτημα. Η συζήτηση κρατάει χρόνια, τα βιβλία όμως παραμένουν ακόμα ίδια...

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2004

Η επιτροπή των επτά ακαδημαϊκών, καταθέτει στον υπουργό Παιδείας την έκθεση για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Η επιτροπή προτείνει «συγκρότηση ομάδας επιστημόνων, αποτελούμενης από Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους για αναθεώρηση των βιβλίων της Ιστορίας». Ταυτόχρονα, στην έκθεσή τους οι επτά ακαδημαϊκοί σημειώνουν τα εξής: «Το ιδεολογικό πλαίσιο της σύγχρονης κυπριακής εκπαίδευσης παραμένει ελληνοκυπριακοκεντρικό, στενά εθνοκεντρικό και πολιτισμικά μονολιθικό. Το σημερινό ιδεολογικό πλαίσιο αγνοεί τη διαπολιτισμικότητα και πολυπολιτισμικότητα της κυπριακής κοινωνίας καθώς και τον εξευρωπαϊσμό και τη διεθνοποίηση της κυπριακής εκπαίδευσης».

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2004

Σε κοινή διακήρυξη οι ε/κ και τ/κ εκπαιδευτικές οργανώσεις ΟΕΑΜΕΚ, ΠΟΕΔ, ΟΑΤΕΚ, ΚΤΟΕΟΣ και ΚΤΟΣ εξαγγέλλουν τις εξής αποφάσεις: Να μελετήσουν τη διοργάνωση στο εγγύς μέλλον κοινών πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων με τη συμμετοχή των μελών τους και αμοιβαίων επισκέψεων εκπαιδευτικών και μαθητών στα σχολεία της Κύπρου. Την ίδια μέρα, εκπρόσωποι των τ/κ οργανώσεων ανακοινώνουν ότι προχώρησαν σε αλλαγές στα βιβλία Ιστορίας του γυμνασίου και ζητούν να πράξει το ίδιο και η ε/κ κοινότητα.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2006

Εκπρόσωποι των κομμάτων -ΑΚΕΛ, ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, ΕΥΡΩΚΟ- εκφράζουν τις απόψεις τους στον «Φ», για το κατά πόσο έφτασε ο καιρός να αναθεωρηθούν τα βιβλία της Ιστορίας. Με εξαίρεση το ΑΚΕΛ, τα υπόλοιπα κόμματα παρουσιάζονται διστακτικά σε μικρό ή μεγαλύτερο βαθμό και υποστηρίζουν πως ένα τέτοιο εγχείρημα κρύβει τον κίνδυνο παραποίησης των ιστορικών γεγονότων.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2007

Ο σάλος που ξέσπασε στην Ελλάδα για το βιβλίο Ιστορίας της Στ' Δημοτικού μεταφέρεται και στην Κύπρο, και το Υπουργείο Παιδείας ετοιμάζει σημείωμα με παρατηρήσεις, ζητώντας από την Ελλάδα να προβεί στις απαιτούμενες διορθώσεις (το διδακτικό εγχειρίδιο τελικά αποσύρεται από τα σχολεία). Με αφορμή τη συζήτηση που αναπτύχθηκε για το επίμαχο βιβλίο, ο τότε υπουργός Παιδείας, Νεοκλής Συλικιώτης, προχωρεί στη σύσταση επιστημονικής επιτροπής για συγγραφή νέων βιβλίων της Ιστορίας.

ΜΑΡΤΙΟΣ 2007

Τα έξι μέλη της επιστημονικής επιτροπής για τη συγγραφή της νεότερης και σύγχρονης Ιστορίας της Κύπρου, παραλαμβάνουν από το γραφείο του υπουργού Παιδείας, Άκη Κλεάνθους, ένα κιβώτιο με 20 και πλέον βιβλία Ιστορίας που χρησιμοποιούνται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Οι όροι εντολής που έλαβε η επιτροπή: να αξιολογήσει τα υφιστάμενα συγγράμματα, να καταγράψει τα γεγονότα της νεότερης και σύγχρονης Ιστορίας της Κύπρου που απουσιάζουν από τα υφιστάμενα βιβλία και να υποβάλει εισηγήσεις για τη μεθοδολογία διδασκαλίας της Ιστορίας.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Η εν λόγω επιτροπή καταθέτει στο υπουργείο τις εισηγήσεις της για εκσυγχρονισμό των βιβλίων. Στο σχετικό έγγραφο απαριθμεί τις αρχές και προϋποθέσεις για τη συγγραφή των νέων βιβλίων.

ΙΟΥΛΙΟΣ 2008

Εξερχόμενος της συνεδρίας του Συμβουλίου Παιδείας, ο αρμόδιος υπουργός, Ανδρέας Δημητρίου, εξαγγέλλει ότι ένας από τους στόχους της νέας σχολικής χρονιάς είναι «η καλλιέργεια κουλτούρας ειρηνικής συμβίωσης, αμοιβαίου σεβασμού και συνεργασίας Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, με στόχο την απαλλαγή από την κατοχή και την επανένωση της πατρίδας και του λαού μας». Δηλώνει ακόμα ότι στο πλαίσιο διαμόρφωσης νέων αναλυτικών προγραμμάτων από την επιστημονική επιτροπή που ορίστηκε (με πρόεδρο τον καθηγητή Γιώργο Τσιάκαλο) θα υπάρξει εκσυγχρονισμός των βιβλίων της Ιστορίας.

ΔΙΟΡΘΩΘΗΚΑΝ

Σε συνεδρία της Επιτροπής Παιδείας το Φεβρουάριο του 2007, αρμόδιοι λειτουργοί αναφέρθηκαν σε λάθη και ανακρίβειες που περιλαμβάνονται σε πολλά συγγράμματα τα οποία βρίσκονται στα χέρια μαθητών και εκπαιδευτικών εδώ και δεκαετίες. Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Στο βιβλίο Γεωγραφίας της Β' Γυμνασίου (ηλικίας δέκα ετών, με 1,5 εκατομμύρια αντίτυπα) αναφέρονται ως πόλεις της Κύπρου μόνο η Λευκωσία, η Λεμεσός, η Λάρνακα και η Πάφος.
- Στο βιβλίο «Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη» της Γ' Γυμνασίου, αναφέρεται ότι τα αρχικά ΕΟΚΑ είναι: Εθνική Οργάνωση Κυπριακού Αγώνα αντί Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών.
- Στο βιβλίο «Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη» (ηλικίας 25 ετών) αναφέρεται ότι το δημοψήφισμα υπέρ της ένωσης έγινε από τον Μακάριο Γ' αντί τον Μακάριο Β'.

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Δευτέρα, 25 Αυγούστος 2008, π. 3

Τα σημερινά βιβλία

ΣΗΜΕΡΑ, η Ιστορία που διδάσκονται οι μαθητές μας σταματά το 1977 με το θάνατο του Μακαρίου. Για το γυμνάσιο, ολόκληρη η κυπριακή ιστορία στριμώχνεται σε ένα βιβλίο των 100 σελίδων, το οποίο διδάσκεται και στις τρεις τάξεις εδώ και 25 χρόνια. Για το λύκειο υπάρχουν τρία συγγράμματα τα οποία χρονολογούνται από τη δεκαετία του '80. Μια από τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν είναι ότι οι μαθητές δεν διδάσκονται οτιδήποτε για τις κοινότητες των Αρμενίων, Λατίνων και Μαρωνιτών. Στη Δημοτική Εκπαίδευση οι κυπριακές εκδόσεις για το μάθημα της Ιστορίας σταματούν στην Δ' τάξη.

ΑΠΟΣΥΡΘΗΚΑΝ

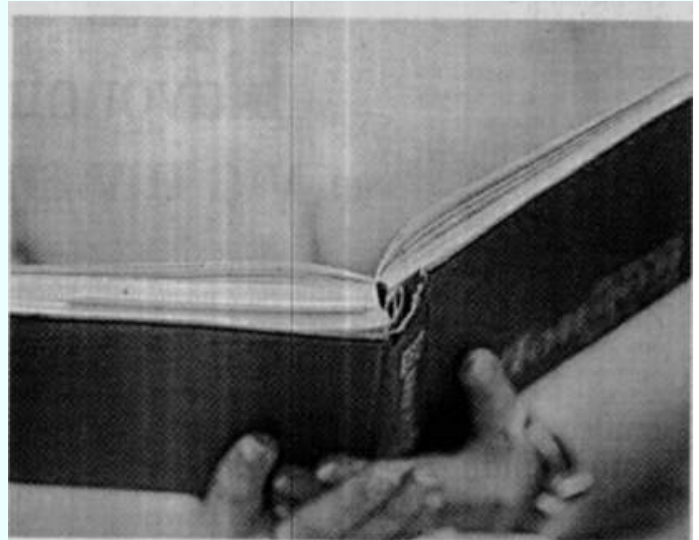
Το επίμαχο βιβλίο της Στ' Δημοτικού δεν ήταν το μοναδικό που αμφισβητήθηκε και στην συνέχεια αποσύρθηκε. Κι άλλα σχολικά συγγράμματα της Ιστορίας είχαν την ίδια τύχη:

- Το σχολικό έτος 1965-1966 κυκλοφόρησε ένα βιβλίο Ρωμαϊκής και Βυζαντινής Ιστορίας του Καλοκαιρινού. Αποσύρθηκε από το κατεστημένο της εποχής για να επανέλθει τελικά διορθωμένο το 1976.

- Την ίδια τύχη είχε η «Ιστορία του ανθρώπινου γένους» του Λευτέρη Σταυριανού. Ο συγγραφέας γράφει έπειτα από παραίνεση του προσωπικού του φίλου, Ανδρέα Παπανδρέου, ένα επιστημονικά εγχειρίδιο για την Α' Λυκείου. Αποσύρθηκε αθόρυβα επί Κυβέρνησης Μπιστοτάκη το 1990.

- Αποσύρθηκε επίσης και το βιβλίο Νεότερης Ιστορίας Γ' Γυμνασίου του Β. Κρεμμυδά στα μέσα της δεκαετίας του '80.

- Το βιβλίο της Γ' Λυκείου του Κόκκινου δεν έφτασε καν στα σχολεία. Πολτοποιήθηκε πριν διανεμηθεί το 2001 εξαιτίας διαμαρτυριών της κυπριακής Κυβέρνησης για αρνητικούς χαρακτηρισμούς στην ΕΟΚΑ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΙΑΚΚΛΟΣ

«...ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ έχουμε πια μεγάλη εμπειρία για τον τρόπο που μπορούν να προχωρήσουν τέτοιες διαδικασίες εξομάλυνσης των σχολικών εγχειριδίων χωρίς να αλλοιώνονται τα ιστορικά δεδομένα και χωρίς να αποκρύπτονται ούτε οι διαφορές απόψεων ούτε οι ευθύνες της μιας ή της άλλης χώρας για τραγικά περιστατικά που αποτελούν σημαντικά γεγονότα στη μνήμη του κάθε λαού...».

«...ΤΗ ΣΥΓΧΥΣΗ τροφοδοτούν μερικές φορές και οι υπέρμαχοι τέτοιων πρωτοβουλιών, όταν ταυτίζουν τις αναγκαίες αλλαγές στα σχολικά εγχειρίδια με την απάλειψη από το περιεχόμενό τους όλων των αρνητικών που συνέβησαν κατά τη διάρκεια της συμβίωσης των λαών.

Όμως, πρέπει πια να θεωρείται ως αυτονόητο στην Εκπαίδευση ότι οι μαθητές δεν χρειάζονται μια ιδανική εικόνα ούτε της Ιστορίας, ούτε των γειτόνων, ούτε του εαυτού τους...».